संरक्षित क्षेत्राच्या पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्रात वृक्षतोड करण्यासंबंधी मार्गदर्शक सूचना.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन परिपत्रक क्र. डब्ल्यूएलपी-०२१७/प्र.क्र.४०/फ-१,

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२

दिनांक:- ०६ जुन, २०१९

वाचा :- पर्यावरण वने आणि वातावरण बदल मंत्रालय पत्र क्र. एफ.क्र.११-६३/२०१२-एफसी (पीटी.) दिनांक २९.०९.२०१६.

उपरोक्त संदर्भीय पत्रान्वये केंद्र शासनाने संरक्षित क्षेत्राच्या पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्रामध्ये वृक्षतोडीसाठी परवानगी देणेबाबत निर्गमित केलेली मार्गदर्शक तत्वे खालीलप्रमाणे:-

संरक्षित क्षेत्राच्या पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्रातील वनक्षेत्र / वनेत्तर क्षेत्र/ शासकीय / महसूल किंवा खाजगी क्षेत्रात राज्य शासनाने निर्धारीत केलेल्या सक्षम प्राधिकरणाच्या (Competent authority) परवानगी शिवाय वृक्षतोड करता येणार नाही.

राज्य शासनाकडून प्राधिकरण अधिसूचित होईपर्यंतच्या कालावधीत प्रधान मुख्य वनसंरक्षक हे सक्षम प्राधिकारी रहातील. सदर कालावधीत, संरक्षित क्षेत्राचे पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्राशी (ESZ) सबंधीत विभागीय वन अधिकारी यांच्या केंद्र व राज्यशासनाचे नियमानुसार केलेल्या शिफारशीस अनुसरुन प्रधान मुख्य वनसंरक्षक हे वृक्षतोडीची परवानगी देऊ शकतात.

२.० पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्रातील वृक्षतोडीची खालील प्रमाणे विगतवारी आहे :-

२.१ वनक्षेत्र वृक्षतोड करणे :- केंद्र शासनाच्या सक्षम प्राधिकरणाने मंजूर केलेल्या कार्ययोजना आराखडा/ कार्ययोजनानुसार वृक्षतोड करण्यात येते.

२.२ शहरी भागात वृक्षतोड करणे:- सदर क्षेत्रातील वृक्षतोड संबंधी महाराष्ट्र (शहरी) वृक्ष संरक्षण व संवर्धन कायदा, १९७५ अन्वये निश्चित केलेल्या प्राधीकरणाव्दारे वृक्षतोडीची परवानगी देण्यात येते.

२.३ शहरी भागाव्यतीरीक्त इतर क्षेत्रात वृक्षतोड करणे (अनुसूचीत वृक्ष):- सदर क्षेत्रातील वृक्षतोड संबंधी महाराष्ट्र वृक्षतोड (नियमन) कायदा, १९६४, अन्वये राज्य शासनाने अनुसूचीत वृक्ष तोडण्यासाठी प्राधिकृत केलेले वृक्षतोड अधिकारी परवानगी देतात.

२.४ शहरी भागाव्यतीरीक्त इतर क्षेत्रात वृक्षतोड करणे (विना अनुसूचीत वृक्ष):- सदर क्षेत्रातील वृक्षतोड संबंधी महाराष्ट्र जमीन महसूल कायदा, १९६६, अन्वये राज्य शासनाने विना अनुसूचीत वृक्ष तोडण्यासाठी प्राधिकृत केलेले वृक्षतोड अधिकारी परवानगी देतात.

२.५ किना-यावरील वृक्षतोड करणे :- याबाबतीत केंद्र शासनाची कोस्टल रेगुलेशन झोन नियमावली आहे.

३.० वरील नमूद तरतूदीं व्यतिरीक्त किना-यावरील कांदळवन प्रजातीच्या वृक्षतोडीसाठी मा. मुंबई उच्च न्यायालयाची परवानगी घेणे अनिवार्य आहे.

४.० वर नमूद केल्याप्रमाणे कोणत्याही क्षेत्रात वृक्षतोड करण्यापूर्वी केंद्र व राज्य शासनाने निर्धारीत केलेल्या सक्षम प्राधिकरणाची (Competent authority) परवानगी घेणे अनिवार्य आहे.

५.० येथे स्पष्ट करण्यात येते की,संरक्षित क्षेत्राच्या पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्रात वृक्षतोड परवानगीबाबत एखादी व्यक्ती किंवा संस्था वरील परिच्छेद क्र. २ मध्ये नमूद वृक्षतोडी संबंधी सक्षम प्राधिकरणाकडे अर्ज करु शकते.

६.० सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१९०६०६१५२८०१६३१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

SUJAY DEORAO DODAL

Digitally signed by SUJAY DEORAO DODAL
DN: CN = SUJAY DEORAO DODAL, C = IN, S = Maharashtra, O = GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, OU = REVENUE AND FOREST
Date: 2019.06.06 15:39:06 +05'30'

(सुजय दोडल)
सह सचिव (वने)
महसूल व वन विभाग

प्रत,

१. सचिव, पर्यावरण वन आणि वातावरण बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली.
२. अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
३. प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. प्रधान सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
६. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
७. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा महासंचालक, सामाजिक वनीकरण, पुणे
८. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (सर्व)
९. मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) (सर्व)
१०.व्याघ्र प्रकल्प क्षेत्र संचालक(सर्व)
११. महानगरपालिका आयुक्त, महानगरपालिका(सर्व)
१२.मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (सर्व)
१३.जिल्हाधिकारी (सर्व)
१४.मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१५.उप वनसंरक्षक (प्रादेशिक), (सर्व)

१६.उप वनसंरक्षक (वन्यजीव), (सर्व)
१७.अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (सर्व)
१८. कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (सर्व)
१९. विभागीय वन अधिकारी (सर्व)
२०.प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण (सर्व)
२१.फ-१ कार्यासन (निवडनस्ती), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२

Guidelines for felling of trees in Eco-Sensitive Zone of Protected Areas

Government of Maharashtra
Revenue and Forests Department
Government Circular No. WLP-0217/CR.40/F-1,
Mantralaya, Mumbai-400 032
Dated.06 June,2019

Read :- Ministry of Environment, Forests and Climate Change Letter F.No.11- 63/2012-FC (Pt.) dated 29/09/2016

The Central Government, as per reference cited above has laid down guidelines for felling permission of trees in Eco-Sensitive Zone of Protected Areas as under :-

There shall be no felling of trees on the forest, non-forest land or government or revenue or private lands falling within the Eco-Sensitive Zone of protected areas without prior permission of the competent authority duly notified by the State Government.

In case there is no Competent Authority notified by the State Government in such interim period, the Principal Chief Conservator of Forests in-charge of the territorial forests shall be the Competent Authority for this purpose and will grant permission for tree felling on the recommendation of the Divisional Forest Officer in whose jurisdiction the ESZ fall who will recommend in accordance with the existing provisions of Central or State Act and rules made thereunder by the State Government for protection of trees in the state.

2.0 The felling of trees in the Eco-Sensitive Zone can be broadly categorized as follows:-

2.1 Felling of trees in forest areas- Such tree-felling is regulated by the prescriptions of Working Plan/Working Schemes, duly approved by the Competent Authority in the Central Government.

2.2 Felling of trees in urban limits- This is regulated under the Maharashtra (Urban Areas) Protection and Preservation of Trees Act, 1975, wherein the authorities for according permission for tree-felling have been duly designated.

2.3 Felling of trees in areas outside urban limits (Scheduled Trees)- It is regulated under the Maharashtra Felling of Trees (Regulation) Act, 1964, wherein the Tree-officer is duly notified by the State Government for granting permission for felling of trees listed in the Schedule under the said Act.

1.4 Felling of trees in areas outside urban limits (Non-Scheduled Trees)- It is regulated by the provisions of Maharashtra Land Revenue Code, 1966 wherein the authorities have been duly notified by the State Government for granting of tree felling permissions.

2.5 Felling of trees in coastal areas- It is governed by Coastal Regulation Zone regulations.

3.0 Apart from above, presently the prior permission of Hon'ble Bombay High Court is also mandatory in case of cutting of mangrove species.

4.0 It may therefore be seen that felling of trees in all categories of areas is regulated by one or other legislation, where the prior permission of a authority duly notified by the State Government / Central Government is mandatory.

5.0 Therefore, it is hereby clarified that the concerned person or agency shall be at liberty to approach the competent authority / authorities specified in para 2 above, for seeking permission for felling of trees in the Eco-Sensitive Zone of Protected Areas.

6.0 This Government Circular is available on the official website of the Government of Maharashtra www.maharashtra.gov.in with Computer Code No. 201906061528016319.This Circular is digitally signed.

By order and in the name of Governor of Maharashtra.

SUJAY DEORAO DODAL

Digitally signed by SUJAY DEORAO DODAL
DN: CN = SUJAY DEORAO DODAL, C = IN, S = Maharashtra, O = GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, OU = REVENUE AND FOREST
Date: 2019.06.06 15:39:25 +05'30'

(Sujay Dodal)
Joint Secretary(Forests)

Copy to—

1. The Secretary, Ministry of Environment, Forests and Climate Change, New Delhi
2. The Additional Chief Secretary (Revenue), Revenue and Forests Department,
   Mantralaya, Mumbai.
3. The Principal Secretary, Urban Development Department, Mantralaya, Mumbai.
4. The Principal Secretary, Public Works Department, Mantralaya, Mumbai.
5. The Principal Chief Conservator of Forests (HoFF)] Maharashtra State, Nagpur.
6. The Principal Chief Conservator of Forests (Wildlife), MS Nagpur.
7. The Principal Chief Conservator of Forests, Social Forestry MS, Pune.
8. The Additional Principal Chief Conservator of Forests (All)
9. The Chief Conservator of Forests (Territorial) (All)
10. The Field Directors Tiger Reserves (All)
11. The Municipal Commissioners, Municipal Corporations (All)
12. The Chief Engineers, Public Works Department (All)
13. The Collectors (All)
14. The Chief Executive Officers, Zilla Parishad (All)
15. The Deputy Conservator of Forests (Territorial) (All)
16. The Deputy Conservator of Forests (Wildlife) (All)
17. The Superintending Engineers, Public Works Department (All)
18. The Executive Engineers, Public Works Department (All)
19. The Divisional Forest Officers (All)
20. The Project Directors, National Highway Authority of India (All)
21. The Select File F-1 Section, Mantralaya, Mumbai-32